

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО**

**ФАКУЛЬТЕТ ТУРИЗМУ
КАФЕДРА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ**

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ОБОВ'ЯЗКОВА НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА
ОК7. ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u> перший (бакалаврський) / другий (магістерський)
галузь знань	<u>24 "Сфера обслуговування"</u> шифр і назва
спеціальність	<u>241 "Готельно-ресторанна справа"</u> шифр і назва
освітня програма / спеціалізація	<u>"Готельно-ресторанна справа"</u> назва
тип дисципліни	<u>обов'язкова</u>
мова(и) викладання	<u>українська</u> українська/англійська

Навчальна дисципліна “Основи наукових досліджень” є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань 24 “Сфера обслуговування” 241 “Готельно-ресторанна справа” – Львів: ЛДУФК, 14 с.

Розробник: Петришин Наталія Зеновіївна, доцент кафедри готельно-ресторанного бізнесу, к.т.н.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри готельно-ресторанного бізнесу

Протокол від “19” серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри готельно-ресторанного бізнесу

(підпис)

(Паска М.З.)

(прізвище та ініціали)

©Петришин Н.З., 2024

© ЛДУФК ім. І. Боберського, 2024 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань – 24 «Сфера обслуговування»	Обов’язкова	
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): <u>241 «Готельно-ресторанна справа»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		2-й	2-й
<u>Індивідуальне науково-дослідне завдання</u> публікація наукових тез (усі форми здобуття освіти)		Семестр	
Загальна кількість годин 90		1-й	1-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 2	Освітній ступінь: бакалавр	16 год.	6 год.
		Семінарські	
		14 год.	4 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		60 год.	80 год.
		Індивідуальні завдання: -	
	Вид контролю: залік		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни “Основи наукових досліджень” є надання студенту таких можливостей та переваг:

- ознайомлення їх із стратегією та тактикою проведення досліджень;
- залучення студентів до дослідної роботи, надання їм знань про загальні підходи і конкретні методи виконання наукових робіт;
- ознайомлення їх із науковими принципами дослідження явищ і процесів, що супроводжують професійну діяльність майбутніх спеціалістів;
- розвиток здібностей до ґрунтового і творчого засвоєння наукового матеріалу;
- загальне уявлення і методологія наукових досліджень та їх використання у творчих роботах, що значно поглибить теоретичні знання.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни “Основи наукових досліджень” є:

- отримання знань з планування, організації і проведення наукового дослідження;
- оволодіння методами, прийомами та методиками наукових досліджень;
- оволодіння науковими принципами розв'язання проблем сучасних технологічних, експертних та інших досліджень;
- оволодіння основами складання математичних моделей явищ і процесів, що розглядаються;
- вивчення правил та порядку статистичної обробки експериментальних матеріалів;
- вивчення правил складання наукових звітів.

Міждисциплінарні зв'язки:

- при вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін: «Харчова хімія», «Основи індустрії гостинності», «Основи нутриціології», «Товарознавство»;
- основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін: «Організація ресторанного господарства»; «Організація готельного господарства»; «Технологія продукції ресторанного господарства»;
- основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при атестації.

3. Компетентності та програмні результати навчання

Згідно з вимогами освітньої програми «Готельно-ресторанна справа» здобувачі повинні набути такі компетентності:

інтегральну:

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми діяльності суб'єктів готельного і ресторанного бізнесу, що передбачає застосування теорій та методів системи наук, які формують концепції гостинності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

1) загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 9. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 10. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

2) фахові компетентності:

ФК 1. Розуміння предметної області і специфіки професійної діяльності.

ФК 3. Здатність використовувати на практиці основи діючого законодавства в сфері готельного та ресторанного бізнесу та відстежувати зміни.

ФК 7. Здатність розробляти нові послуги (продукцію) з використанням інноваційних технологій виробництва та обслуговування споживачів.

ФК 12. Здатність ініціювати концепцію розвитку бізнесу, формулювати бізнес-ідею розвитку суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.

ФК 14. Здатність зміцнювати здоров'я людини шляхом використання рухової активності, раціонального харчування та інших чинників здорового способу життя

Програмні результати навчання:

РН 01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення законодавства, національних і міжнародних стандартів, що регламентують діяльність суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.

РН 04. Аналізувати сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності та рекреаційного господарства;

РН 06. Аналізувати, інтерпретувати і моделювати на основі існуючих наукових концепцій сервісні, виробничі та організаційні процеси готельного та ресторанного бізнесу.

РН16. Виконувати самостійно завдання, розв'язувати задачі і проблеми, застосовувати їх в різних професійних ситуаціях та відповідати за результати своєї діяльності;

РН 18. Презентувати власні проекти і розробки, аргументувати свої пропозиції щодо розвитку бізнесу.

Н 22. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні оволодіти такими професійно-функціональними **знаннями та вміннями**:

Знати: основні відомості про напрями досліджень в галузі; методи та основні стадії наукових досліджень; принципи подолання технічних протиріч і методи пошуку нових технічних рішень; основи математичних методів та інформаційних технологій при розробці нових технологічних процесів і виробництв; правила написання бібліографічних записів літератури.

Вміти: обробляти науково-технічну і патентну інформацію; проводити експерименти і оформляти його результати у вигляді звіту або наукової статті; використовувати математичні методи при наукових дослідженнях для інтенсифікації існуючих і розробки нових технологічних процесів і виробництв; згідно бібліографічних правил записувати літературні джерела.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. Наука як виробнича сила сучасного суспільства.

Тема 1. Вступна лекція

Залучення студентської молоді до самостійного наукового пошуку сприяє не тільки поглибленому вивченню навчальних дисциплін, але й розвитку особистості студента - оволодінню ним дослідницьких навичок, підвищенню культури його мови, етики та естетики ділового спілкування.

Навчальна дисципліна «Науково-дослідна робота студентів» допомагає студентам розкрити можливості їх участі в науково-дослідній роботі як найбільш активній і творчій формі одержання знань. В результаті вивчення дисципліни і виконання досліджень за обраною темою студент повинен освоїти методологію і методику наукових досліджень, а також вміти відбирати й аналізувати необхідну інформацію, визначати мету і завдання та формулювати висновки, складати звіт, доповідь або статтю за результатами наукового дослідження. Актуальність дисципліни для фахівців визначається також сучасними ринковими умовами, новітніми технологіями, які потребують відповідних знань з науково-дослідної роботи.

Тема 2. Наука і її роль у суспільстві

Основні відомості про науку, її виникнення, тенденції розвитку. Наука як виробнича сила сучасного суспільства. Наукові кадри та установи. Організація наукових досліджень. Класифікація методів наукових досліджень. Методологія наукових досліджень. Основні поняття і визначення.

Тема 3. Діалектика творчості та її особливості. Процес наукового дослідження.

Поняття про творчість. Види творчості. Методологія технічної творчості. Психологічні основи науково-технічної творчості. Види мислення. Рівні творчої діяльності. Організація творчого колективу. Етика науково-технічної діяльності.

Тема 4. Накопичення і обробка науково-технічної інформації. Класифікація і організація науково-дослідної роботи

Наукові твори і їх особливості. Системи науково-технічної інформації та її роль у наукових дослідженнях. Бібліографія. Картотеки і каталоги. Пошук інформації. Автоматизувати системи інформації. Науково-технічна інформація в галузі сфери обслуговування. Робота над літературою. Класифікація та основні стадії НДР. Організація експериментальних досліджень.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. Методи пошуку нових технічних рішень, класифікація методів та інформаційних технологій, що використовуються у науково-дослідній роботі.

Тема 5. Методи пошуку нових технічних рішень. Принципи подолання технічних протиріч.

Сучасні методи активізації наукової та технічної творчості. Асоціативні методи пошуку нових технічних рішень. Метод контрольних запитань. Суть методу мозкового штурму та його різновидності. Інші методи пошуку нових технічних рішень. Евристика та її суть. Використання евристичних прийомів для подолання технічних протиріч. Алгоритм рішення винахідницьких задач АРВЗ (за Г.С. Альтшуллером). Розв'язування технічних задач з використанням деяких фізичних і комбінаційних прийомів. Фонд прийомів узагальненого евристичного алгоритму.

Тема 6. Класифікація математичних методів та інформаційних технологій, що використовуються у науково-дослідній роботі.

Системний аналіз як стратегія сучасних методів наукових досліджень. Існуючі математичні методи та інформаційні технології. Їх роль у науково-практичній діяльності та значення для одержання оптимального рішення технічної задачі.

Тема 7. Статично-імовірнісні методи планування експерименту та аналізу одержаних результатів. Математична модель. Вибір оптимального технологічного рішення та його техніко-економічне обґрунтування.

Факторний простір кодування змінних. Метод найменших квадратів. Загальні положення регресивного аналізу. Математичне планування експерименту. Ортогональні плани, повний та дробний факторний експеримент. Плани для побудування квадратних моделей. Регресивний аналіз при плануванні експерименту. Інтегральний та диференціальний методи аналізу дослідних даних. Математичні моделі складних систем. Типові моделі структури потоків, тепломасопереносу та дифузії. Вибір оптимального технологічного рішення за результатами математичного моделювання. Техніко-економічна перевірка його оптимальності. Застосування відповідних інформаційних технологій, які базуються на сучасних системах керування базами даних.

Тема 8. Основні поняття та визначення в області патентознавства. Міжнародна класифікація винаходів. Особливості патентних досліджень. Патентне законодавство в Україні.

Основні поняття. Відкриття, винаходи, раціоналізаторські пропозиції. Основні положення патентного законодавства України. Міжнародна класифікація винаходів. Патентні фонди. Патентні дослідження. Об'єкти винаходів. Обов'язкові ознаки винаходів. Виявлення винаходів. Оформлення

заявок на винаходи. Види науково-технічної експертизи. Ліцензії та їх різновиди. Складання ліцензійного договору. Права та обов'язки винахідників.

5. Структура навчальної дисципліни

Назва теми	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	с	інд	с.р.		л	п	с	інд	с.р.
Тема 1. Вступна лекція	8	2				6	8				-	8
Тема 2. Наука і її роль у суспільстві	12	2		2		8	12	1				11
Тема 3. Діалектика творчості та її особливості. Процес наукового дослідження.	12	2		2		8	12	1				11
Тема 4. Накопичення і обробка науково-технічної інформації. Класифікація і організація науково-дослідної роботи	12	2		2		8	12	1		1	-	10
Тема 5. Методи пошуку нових технічних рішень. Принципи подолання технічних протиріч.	12	2		2		8	12			1	-	11
Тема 6. Класифікація математичних методів та інформаційних технологій, що використовуються у науково-дослідній роботі.	12	2		2		8	12	1				11
Тема 7. Статично-імовірнісні методи планування експерименту та аналізу одержаних результатів. Математична модель. Вибір оптимального технологічного рішення та його техніко-економічне обґрунтування.	12	2		2		8	12	1		1		10
Тема 8. Основні поняття та визначення в області патентознавства. Міжнародна класифікація винаходів. Особливості патентних досліджень. Перелік та зміст документів при поданні заявки на видачу патенту на об'єкт інтелектуальної власності.	10	2		2		6	10	1		1		8
Усього годин	90	16		14	-	60	90	6		4		80

6. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Лекція 1. Вступна лекція	2	
2	Лекція 2. Наука і її роль у суспільстві	2	1
3	Лекція 3. Діалектика творчості та її особливості. Процес наукового дослідження.	2	1
4	Лекція 4. Накопичення і обробка науково-технічної інформації. Класифікація і організація науково-дослідної роботи	2	1
5	Лекція 5. Методи пошуку нових технічних рішень. Принципи подолання технічних протиріч.	2	
6	Лекція 6. Класифікація математичних методів та інформаційних технологій, що використовуються у науково-дослідній роботі.	2	1
7	Лекція 7. Статично-імовірнісні методи планування експерименту та аналізу одержаних результатів.	2	1
8	Лекція 8. Основні поняття та визначення в області патентознавства. Міжнародна класифікація винаходів. Особливості патентних досліджень.	2	1
	Разом	16	6

7. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 2. Роль наукових досліджень в розвитку технологій харчових продуктів	2	
2	Тема 3. Пошук, накопичення та обробка наукової інформації щодо іновацій у харчових технологіях	2	
3	Тема 4. Пошук наукової інформації у мережі інтернет	2	1
4	Тема 5. Методи пошуку нових технічних рішень	2	1
5	Тема 6. Розробка програм для здійснення продуктових розрахунків сировини, напівпродуктів та товарної продукції в середовищі EXCEL.	2	
6	Тема 7. Математичне планування експерименту. Повний факторний експеримент.	2	1
7	Тема 8. Застосування правил бібліографії для запису джерел літератури.	2	1
Всього:		14	4

Теми практичних занять

Не передбачено навчальним планом.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Вступна. Вдосконалення та збільшення наукової інформації, швидкого оновлення знань – це висока професійна та теоретична підготовку фахівців здатних до самостійної творчої роботи.	8	8
2	Тема 2. Наука і її роль у суспільстві. Основні відомості про науку, її виникнення, тенденції розвитку. Наука як виробнича сила сучасного суспільства.	12	11
3	Тема 3. Діалектика творчості та її особливості. Методологія технічної творчості. Психологічні основи науково-технічної творчості.	12	11
4	Тема 4. Пошук інформації. Автоматизувати системи інформації. Науково-технічна інформація в галузі сфери обслуговування. Робота над літературою.	12	10
5	Тема 5. Методи пошуку нових технічних рішень. Суть методу мозкового штурму та його різновидності. Інші методи пошуку нових технічних рішень.	12	11
6	Тема 6. Класифікація математичних методів та їх роль у науково-практичній діяльності.	12	11
7	Тема 7. Статично-імовірнісні методи планування експерименту та аналізу одержаних результатів. Математична модель. Вибір оптимального технологічного рішення та його техніко-економічне обґрунтування.	12	10
8	Тема 8. Особливості патентних досліджень. Перелік та зміст документів при поданні заявки на видачу патенту на об'єкт інтелектуальної власності.	10	8
Всього:		60	80

9. Індивідуальні завдання

- Матеріали самопідготовки;
- Самостійні роботи:
 - Встановлення актуальності теми;
 - Визначення завдань згідно мети теми;

10. Методи навчання

Передбачає дотримання принципів доброчесності та студентоцентрованого підходу.

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

- проходження майстер-класів, тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на *он-лайн* платформах тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);
- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем використання сучасних освітніх технологій (з підготовкою есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною

програмою заходу чи відповідним сертифікатом)

11. Методи контролю

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється шляхом поточного, модульного і підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних та практичних занять (групова дискусія);
- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проектних завдань в ході самостійної роботи студентів;
- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу (у вигляді тестування);
- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати із застосуванням сучасних інформаційних та хмарних технологій;

Студенти, які брали участь у науковій діяльності, отримують додаткові бали.

Підсумковий контроль проводиться у формі семестрового заліку (відповіді на питання (письмові, тестові) (II семестр – денна форма; III семестр – заочна форма навчання).

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Форма навчання/ види робіт	Поточне тестування та самостійна робота									Всього	
	ЗМ 1				ЗМ 2				Разом поточне	МКР	Разом
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
Денна (усього балів)	0-5	0-10	0-10	0-10	0-10	0-10	0-10	0-5	70	30	100
Заочна (усього балів)	0-5	0-10	0-10	0-10	0-10	0-10	0-10	0-5	70		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
61-67	E		
35-60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

До методичного забезпечення навчальної дисципліни відноситься:

- Робоча програма навчальної дисципліни

<https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/49>

- Силабус; <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/24363>

- Підручники та навчальні посібники;

<https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/40>

- <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/45>

- Конспект лекцій з дисципліни;

<https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/50>

- Методичні рекомендації та розробки викладача;

- <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/349>

- Матеріали поточного та підсумкового контролю;

- <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/11597>

- Контрольні завдання для іспиту.

- <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/4506>

Рекомендована література

1. Онищенко В.О., Срібнюк С. М., Коробко Б. О., Матяш О. В. Основи наукових досліджень та науково-технічної творчості. Навчальний посібник.- Київ Видавництво Ліра-К-2020.- С. 280

2. Конверський А. С. Основи методології та організації наукових досліджень: Навчальний посібник. – Центр навчальної літератури-2019. - С.128.

3 Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Методологія наукових досліджень Підручник.-Київ: Право, 2023 - С. 488

4. Надикто В. Т. Основи наукових досліджень. Підручник.-Олді+.-2019- С. 268

Допоміжна

1. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 № 848-VII <https://ips.ligazakon.net/document/T150848>
2. Жаров В. О. Інтелектуальна власність в Україні правові аспекти набуття, здійснення та захисту прав. - К: Ін Юре, 2000.- 200 с.
3. Наказ Мінагрополітики № 590 від 01.10.2012 "Про затвердження Вимог щодо розробки, впровадження та застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах Системи управління безпечністю харчових продуктів (НАССР)" Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1704-12#Text>
4. Наталія Петришин, Лариса Удворгелі. МЕТОДОЛОГІЇ ЕВРИСТИЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ПРИ РОЗРОБЦІ КУЛІНАРНОЇ ПРОДУКЦІЇ // Сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності : зб. тез доп. V Міжнар. наук.-практ. конф. (24-25 жовтня 2024 року, м. Львів). – Львів : ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2024. – с. 195-196.

Електронні ресурси

1. Законодавство України з офіційного сайту ВР України: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
2. Сайт Національної академії наук України: <http://www.nas.gov.ua/UA/Pages/default.aspx>.
3. Сайт Міністерства освіти і науки України: www.mon.gov.ua.
4. Сайт Державної служби статистики України: <http://www.ukrstat.gov.ua>. <http://library.kr.ua/orhus/harch.html>

15. Політика щодо академічної доброчесності

Політика щодо академічної доброчесності учасників освітнього процесу формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності з урахуванням норм відповідно до Положення про дотримання академічної доброчесності ЛДУФК імені Івана Боберського <https://www.ldufk.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennja-pro-dobrochesnist-04-20.pdf>.

16. Політика визнання результатів навчання набутих шляхом неформальної освіти

Студенти, які здобули освітні компетентності, за межами ЛДУФК імені Івана Боберського, при їх відповідності постреквізітам освітньої програми, можна перезарахувати їх результати у якості виконання зарахованої теми відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті https://www.ldufk.edu.ua/wp-content/uploads/2023/02/polozhennia_neformalna_osvita.pdf.

Рекомендовано, для удосконалення професійних знань та навиків проходити онлайн-курси на освітніх платформах: <https://learndigital.withgoogle.com/digitalworkshop-ua>, <https://prometheus.org.ua/>.

Сертифікат, який студент отримає після проходження онлайн-курсу є підставою для перезарахування балів (30 балів) у рамках політики неформальної освіти.